

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'íjna í Timoteo, i ti hua'apua

Pablo pu rateújte'e

¹ Inee, nee nu i'i Pablo, ti Dios na'antíhuau ruxílevi'ira'a jime'e nej ni raatévaire'en í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús a'íjna jime'e ti Dios ayén te'ateújratziiri'i ti taatá'asin tej ruuri tá'ara'ani rusén jime'e jamuan te'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

² Ayee nu yé tí'imuyu'use'e mú'ee pej i'i Timoteo, mi pej ní'iyauj. Ché'e a'íin Dios ti tá'iya'upua, ajta a'íin í tavástar'a, í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús, miché'e me'ín rí'i timuaatá'an, miché'e muá'ancu'uvajxi'ín, majta rí'i tímua'anpuá'ajte'en í a'atzajta'a.

Te'anxájta jíme'en a'íjna í Ciríistu'u

³ Tíj na'a teti'íjtá mua'utámua'aree, nain xicaj tzajta'a na'ari nain tíca'ari tzajta'a, netí'íjtá téniuusime'en, nee nu tí'ijteujtzi'ire'e mú'eetzi jime'e í Dios jemi í nej jemin caí ti'itíj jín auteájturaa nej ravaire'e. Ayee nu che'atá nena'a jemin ravaire'e matíj me'ín tí'ivaire'eca'a í nehuáacixa'astemua'a teecan.

⁴ Nee nu mua'utámua'aree í pej jín ayein. A'íj nu jín jeíhua raxíleve'e nej neajtahua'a muaaseíj nej ni ne'íjna jín huatántemua'ave'en.

⁵ Nee nu ra'utámua'areeri'i pej té'atzaahuat'e tzáahuati'ira'a jime'e. A'í pu amuacaícan té'antzaahua í á'aye'ecua a'íjna í Loida teecan, ajta á'iyen a'anáana Eunice ayén che'atá na'a té'antzaahua. Ajta íjii ayée pu tiná'amitiejte'e ineetzi pej piyen che'atá pena'a té'atzaahuat'e í tavástar'a jemi.

⁶ A'íj nu jín niyen tí'imua'aijte'e pej pajtáhua'a ahua'aca'anen pej tiu'utévaire'en nain jime'e a'íj ti Dios timuaatá'a netí'ij mua'avé'emuariej í nemua-jca'a jime'e.

⁷ Patá'aj ahua'aca'anen temua'a naa a'iné capu ayén tiraatá'a í Dios tej tiyen tí'itziine'e. Capu a'atzu, sino a'í pu titaatá'a tej te'íjna jetze arátaca'ane, teajta tej ti taxe'eve'e, teajta tej ti rí'i metíteumuámua'aree.

⁸ A'íj pej jín caí tí'itevi'ira'a pej ti-hua'utá'ixaate'en í teite a'ij ti tiú'uruu í tavástar'a. Capej pajta tí'itevi'ira'a pe'íjna jime'e nej rá'astijre'e. Mí pajta mú'ee, patá'aj ne jamuan huatá'an tej ti naími'i rajpuaitzi tá'ara'ani, tej ti Dios jetze arátaca'ane tej tiyen huárini mej mi jaítze'e ráanamua í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin.

⁹ A'íj tu jetze arátaca'ane í Dios ti tu'irájtuaa ite-jmi, ajta tita'íjca tej ti tiyen urarí'ene'en tá'ara'ani í tatzajta'a. Capu a'íjna jín tu'irájtuaa a'íjna jime'e tej tí'itj jín tiu'utévaí. Capu xaa ne'u. Ayee pu'u na'a tu'irájtuaa a'íjna jime'e a'ij ti amuacaícan tiraaxí'epi'intare, ajta a'íjna jime'e ti rí'i titaatá'a. A'í pu ajmí'i rí'i titaatá'a jamuan í Círíistu'u ti ajta í'i Jesús. Tí'ij caí xi seijre'eca'a í chaanaca tej yen japuan puasearuve'e, a'í pu ayén rí'i titaatá'a.

10 Aru íjii, pu'uri á jéjre'e seijre'e a'ij ti rí'i titaatá'a a'íjna jime'e ti huataseíjre a'íjna ti tu'irájtuaa, a'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. A'íi pu ra'antipua'ajte a'íjna í mej jín cui'ini. Ajta, a'íi pu taatá'a tej raaseíj í tej ruuri tá'ara'ani rusén jime'e tej raará'astijre'en í niuucari ti jín Dios tu'irátuaasin.

11 Ajta ineetzi, Dios pu na'antíhuau nej ni tihua'utá'ixaate'en í teite ne'íjna í niuucari, neajta ne'íjna jín tiu'utévaire'en, neajta nej tihua'umua'aten.

12 A'íj nu jín niyen nena'a rajpuaíjtzí. Mí neajta, canu tí'itevi'ira'a a'iné nee nu ramua'ate ne'íjna í nej rá'astijre'e. Ajta ayén tiná'amitíejte'e ti a'ín raayí'iti ti raté'avaa í nej jime'en tira'íjca tí'ij a'ájna huataseíjre'en a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios ayén na'uxíjte'en a'ij ti tiraavíjte'e.

13 Ayee pepu'u pauj tihua'umua'aten pe'íjna jime'e a'ij pej tináanamujri'i, í neniucua jime'e í ti rí'i tihua'utarújte'en. Patá'aj pauj piyen rá'astijre'e í tavástarala, patá'aj pajta pauj piyen huá'axe'eve'e í teite.

14 Patá'aj rí'i tiraté'avaa í ti jín Dios timua'íjca. Patá'aj rí'i te'uhuaté'aca'anen pe'íjna jime'e xiéjniu'ucare'ara'an í Dios pej jetze ará'aca'ane pej pi rí'i tiraté'avaa, a'iné a'ín xiéjniu'ucare'ara'an yé huateáturaasin téjmi jemi.

15 Pepu'uri ramua'aree í mej mé núurie naímil'i a'íime í mej a'uun é'eme'ecan tíj na'a a'úu ti huat-acá'a u Asia. A'íi mú huá'a jetze ajtém'e'ecan a'íjna í Figelo, ajta a'íjna í Hermógenes.

16 Ayee nu tí'ijxe'eve'e ti a'ín tavástarala rí'i huá'ancu'uvajxi'in í teitestemua'ame'en a'íjna í Onesíforo a'iné jeíhua pu yé nevé'etui í

nej jín huarún. Capu ajta raatatévi'iraste nej aiteánami'ihuaca'a.

¹⁷ Mí ajta a'ín Onesíforo, tí'ij a'uun a'utéveeca'a u Roma, a'íi pu náahuau muári'eri jime'e. Aj pu i xaa náateu.

¹⁸ Ché'e tavástar'a ayén tiraatá'an ti Dios rí'i rá'ancu'uvajxi'ín a'ájna xicájra'a ti jetzen tavástar'a ajtahua'a huatasej're'en. Mú'ee pe ramua'aree temua'a naa naíjmi'i tíj na'a í ti jín tinaatévai netí'ij ne'uun á'ucatii u Éfeso.

2

Jíme'en a'ájna ti ravaire'e í Ciríistu'u tíj xantaaru'u

¹ Pajta mú'ee, pej ní'iyauj, patá'aj huaté'aca'anen í a'atzajta'a pe'ájna jime'e ti Dios rí'i timuaatá'a a'iné mú'ee pe rá'astijre'e í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

² Ayeepu'u huárini. A'ájna pej peri neetzi huánamuajri'i a'ij nej tihua'utá'ixaa í teite, seica mej ti'iseíraca'a, patíj pena'a tináanamujri'i, a'íj pepu'u jín tihua'uta'aíjte'en seica í teteca í mej rí'i titetiújcha'íi, mej mi raayí'itihua'an mej ti-huá'umua'aten í teite. Patá'aj te'utáviicua'i ta jamuan.

³ Patá'aj rí'i tiraatévaire'en í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. Patá'aj piyen che'atá pena'a te'utáviicua'i ta jamuan a'ájna jime'e í pej rajpuaíjtzi tíj ajta xantaaru'u ti tí'ivaire'e te'utáviicua'i a'ájna jime'e ti rajpuaíjtzi.

⁴ Ajta, ja'atí ti na'a ti tí'ivaire'e tíj xantaaru'u, tí'ij a'ín rí'i raatá'an a'ájna ti tí'ira'aíjte'e, a'íi pu'u na'a jetzen ruxe'eve'e a'ij mej ríci í mej i'i xantaaru'u.

⁵ Ayee pu che'atá na'a 'een a'íime í mej me'uun a'uteárute mej mi tiu'utatése'en huá'a jamuan í mej huatéruaache. Tí ij seij raamuá'itin a'íjna í curuun, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti a'ín ayén tiu'utatése'en a'ij mej tiraaxí'epi'intare a'íime í mej tí'ajta.

⁶ Ajta a'íjna ti jeíhua tí'imijhuaca japuan í ruchuej, ayée pu tiraavíjte'e ti amuacaícan tiráaci'iti a'íjna ti tiú'ucíireca'a. Aj pu tihuá'aci'iti í seica.

⁷ Patá'aj pe'íjna jetzen piyen tí'imua'atze a'ij nej tí'imua'ixaate'e, a'iné tavástara'a pu muaatá'asin pej yaú'itíee puá'ara'ani nain jime'e a'ij ti huataújmua'a.

⁸ Patá'aj ra'utámua'aree pe'íjna jime'e í Jesús ti ajta i'í Círístu'u. A'í pu ajtahua'a huatarúu huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'í pu ajta huáacixa'ara'an pú'een a'íjna í David teecan. A'í pu a'ín pú'een í niuucari í nej tihuá'a'ixaate'en í teite.

⁹ A'íj nu jín niyen rajpuaíjtzi, mej miyen na'anáaji'iquí'en a'ij mej tihua'anáj'i'iquí í mej a'ij pua'a titetiújcha'í. Aru naúche'e nu tihua'utá'ixaate'esin a'iné capu a'ij tí'irí'iri mej raté'avaa a'íjna í niuucari ti Dios jetze raxa a'u nej aiteánami'í.

¹⁰ A'íj nu jín nain jín te'utáviicua'ira ne'ímej jemi í ti Dios hua'antíhuau, ti ij ajta Círístu'u ti ajta i'í Jesús hua'irájtuaani mej mí jemin huateáaturan rusén jime'e a'u ti á'uneeri'í temua'a naa.

¹¹ Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e seij niuucari ti ayén tíjín:

Tí pua'a tej tiyen jamuan huácuui,
teen tu teajta jamuan ruuri tá'ara'ani.

12 Tí pua'a tej tiyen te'utáviicua'i í tej rajpuaíjtzi,
teen tu teajta jamuan tí'aíta tá'aju'un.

Na'ari caí, ti pua'a tiyen mé rúurieni,
a'í pu ajta mé túuhua'axíjsin itejmi.

13 Tí pua'a tiyen títe'uté'itze'ara'an í Dios jemi,
a'í pu caí ja'anáj a'uté'itzeesin itejmi jemi
a'iné capu ri'írí ti a'ín ruseíj ratíte í ru jetze.

Jíme'en a'íjna í ja'ati ti xí'epi'in seijre'e

14 Patá'aj pauj pe'íjna jín tihua'utá'ixaate'en
mej mi me'íjna jín ra'utámua'aree a'ij nej neri
timuá'ixaa. Patá'aj rí'í tihua'utá'ixaate'en í Dios
jemi mej mi caí tiú'ujtesí'ire'e rujímua'a niuucari
jime'e a'iné capu tí'itíj vaíre'e sino a'ij pu pua'a
na'a huá'aruure a'ímej í mej ranamua.

15 Patá'aj piyen pe'íjna jín tí'itese'e nain
jín a'achú pej caj tirú'umua'aree pej pi
huatá'aseijrata í Dios jemi patíj seij í ti
Dios raataxájtaca'a tíjín xí'epi'in pej huaríj.
Ayeé pej piyen éene'e pua'amé tíj seij ti
tí'imíjhuaca ti caí ja'anáj auteájturaa tí'itíj jime'e
ti raatatévi'iraste'en. A'iné a'í pu xí'epi'in rijca
a'íjna jime'e ti tí'imua'ata a'ij ti tíraavíjte'e a'íjna í
niuucari ti ayén tí'ayajna.

16 Capej huá'ajaahuate'e a'ímej í mej jeíhua
tiú'ujxajtave'e, a'iné a'íme í mej miyen
tiú'ujxajtave'e, jaítze'e mú mé rúujípua í ye'irá
ti ayén tí'ayajna asta mena'a caí ché'e tí'itíj xajta ti
xí'epi'in 'een.

17 Jéihua mú a'ij pua'a tiú'uruure a'íme í mej
miyen tiú'ujxajtave'e, tíj na'a ti tiu'umé a'ij mej
tí'ixa, jaítze'e pu a'ij pua'a huá'aruuren í teite.

Ayee pu tí'irineca a'ímej jemi í mej hua'apua, a'íjna í Himeneo, ajta a'íjna í Fileto.

18 A'íí mú meri mé rúuhua'axi í niuucari ti ayén ti'ayajna a'iné ayée mú tí'ixaxa'a mej nu'u meri majtáhua'a huatarúj í mí'ichite. Mu'uri seica hu-atéemua'iti a'ij mej té'antzaahuaté'en.

19 Mí ajta, Dios ayén tiú'uruu ti ij caí ti'itíj ta'antipua'ajte'en itejmi. Cu xiee tíj chi'ij ájtaahuaca'a ti cimieentu japua rú'ujche ti caí ri'irí ti ja'atí ra'anján, ajta, ti á'ayu'usli'í ti ayén tíjín: “Tavastara'a pu huá'amujte a'ímej í rute'testemua'a”; ajta ti ayén tíjín: “Naími'í matíj mena'a pua'amé í mej miyen raataxáj yee ti rá'astijre'e í tavástara'a, miché'e me'ín mé rúuhua'axin í mej a'ij pua'a jín titetiújcha'íi.”

20 Jéihua pu ti'itíj a'uun té'useijre'e chi'ij tzajta'a ti ve'ée. Capu a'íí na'a seijre'e ti'itíj ti taavíjhua í oro jime'e na'ari plata jime'e sino ajta pu a'íin té'useijre'e ti cıyej jín tí'itaavíjhua, ajta xarij jime'e. Seica ti a'uun te'irá'a, ayée pu tí'ivaire'e matí'ij tí'iyeste, ajta seica ti ajta a'uun te'irá'a, cha'a na'a pu jín tí'ivaire'e.

21 Ayee pu tí'een. Tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'e ti tí'ivaire'e í Dios jemi tíj a'íjna í ti'itíj ti ayén tí'ivaire'e matí'ij tí'iyeste, ayée pu ruxe'eve'e ti mé rúurieni naíjmi'í tíj na'a ti a'ij pua'a 'een. Aj pu xaa ayén tiraavíite'e a'ame ti ij tiraatévaire'en í tavástara'a, ti ij tavástara'a ayén raté'avaa ti ij tiraatéva'irihua'an ti'itíj jime'e ti xí'epi'ín 'een.

22 Patá'aj pauj mé rúuhua'axin í mej jín a'ij pua'a titetiújcha'íi í mej teemua. Patá'aj piyen huárini huá'a jamuan í mej miyen tí'ixa yee

mej rá'astijre'e í tavástarala me'íjna jime'e í mej urarí'en í ru tzajta'a. Patá'aj piyen rijca a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Patá'aj pajta huá'axe'eve'e í teite. Pajta piyen hua'anpuá'ajte'en í huá'a tzajta'a í a'ihuámua'a.

²³ Capej huá'astijre'e a'ímej í mej jeíhua tiú'ujxajtave'e a'iné pepu'uri ramua'aree ti ayée na'a tí'ivaire'e mej mi tiú'ujaaxiejte'en í teite í mej rí'í mé titeumuámua'aree.

²⁴ Ajta, capu ayén tiraavíjte'e seij ti tavástarala vaire'e ti ayén éene'e á'uche'ecane'e ti seica jamuan tí'ijaaxiejta. Capu a'atzu, sino ché'e a'ín rí'í tihuá'umua'aten. Ché'e ajta caí niu'ucami'í te'utáviicua'í.

²⁵⁻²⁶ Ajta a'ín ti ravaire'e í tavástarala, ayée pu ruxe'eve'e ti ruxiéehua rí'í huá'uruuren a'ímej í mej rájcha'íire'e a'ij ti a'ín tí'imua'ataca. Ruxe'eve'e ti a'ín ra'utámua'aree yee rí'írí ti Dios hua'utá'an mej mi seicié tiú'umua'ati mej mi ráamua'ati í niuucari ti ayén ti'ayajna, mej mi majtáhua'a rí'í mé tite'umuámua'aree muá'ara'ani. Matí'ij miyen huárini, rí'íríista pu a'ame mej huiráçine a'u ti tiyaaru'u huáje'itéaana a'u ti ayén huá'uruu a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'eca'a mej ra'ará'astijre'en.

3

A'ij mej éene'e muá'aju'u í teite t'íj te'entipué'ajte'en naín

¹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna ti ayén té'eme méjca'ihua yee t'íj te'entipué'arijme'en nain. Jéihua mú rajpuaítzi muá'aju'u.

² Ayee mú éene'e muá'aju'u í teite. Ayee mú raxí'eve'e muá'aju'un seica í teite a'ij ti a'ímej tihuá'amitiejte'e seij ajta seij. Majta jeíhua huápi'i raxí'eve'e mej tumin tíseire'en. Jéihua mú á'ujtzaahuatate'e muá'aju'u, majta jeíhua huá'axieehuata muá'aju'u í ruxí'ej teite. Jéihua mú a'ij pua'a tiu'uxáatave'e muá'aju'u.

Camu huá'atzaahuatate'e muá'aju'u í ruvaújsimua'a. Camu majta ríi tihua'utá'asin a'ímej í mej ti'itíj jín hua'utévai. Jéihua mú a'ij pua'a titetiújcha'íi muá'aju'un.

³ Camu huá'axe'eve'e muá'aju'u í teite. Camu majta tihua'utá'uuni'ira sino jeíhua mú a'ij pua'a tiu'uxáatave'e muá'aju'u. A'íi mú majta simuáruuni muá'aju'u. Merájcha'íire'e mú muá'aju'u nain jime'e ti i'li xí'epi'in.

⁴ Avítzi mú jín tiu'utátuiire'esin í ruxí'ej tevi. Camu a'atzu á'ujcu'uvéé muá'aju'u. Jéihua mú á'ujtzaahuatate'e muá'aju'u me'íjna jime'e ti ayén tihuá'amitiejte'e mej jeíhua ruxe'eve'e. Jéihua mú raxí'eve'e muá'aju'u mej miyen huárini a'ij ti tihua'aráanajche. Majta camu raxí'eve'e muá'aju'u í Dios.

⁵ Aru a'íi mú majta miyen huataújseijrata í teite jemi mej nu'u rá'astijre'e í Dios, aru camu a'íjna jetze araujca'anée muá'aju'u. Xíi mu'u mena'a til'iteseíre'e muá'aju'un. Capej huá'ajaahuatate'e mú'ee.

⁶ Ayee mú 'een matíj a'íime í mej hua'itzi jín uteáru'ipi u huá'achi'ita í teite mej mi hua'utémua'ítin a'ímej í 'uuca í mej caí té'eviicua'i í ru tzajta'a, í mej ruxiéemiste'e me'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Majta miyen

huataura'aca ti ti'itíj ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi miyen huárini ti'itíj ti a'ij pua'a 'een, ti ajta hua'aráanajche.

⁷ Ja'anáj ti na'a miyen tihuá'anamuajran í mej tihuá'amua'ate mej mi jaítze'e yaú'itiée muá'ara'ani ti'itíj ti jéjcuá. Camu ja'anáj huataúra'asin mej ráamua'ati í niuucari ti ayén ti'ayajna.

⁸ Ajta a'íime í teteca í mej tihuá'amua'ate, ayée mú che'atá mena'a tirájcha'ire'e í ti ayén ti'ayajna matíj a'íime í mej Moisés teecan mej tícha'íire'eca'a, a'íime í mej hua'apua. A'ii mú a'ín pú'eene'e a'íjna í Janes teecan, ajta a'íjna í Jambres teecan.

Ajta a'íime í mej miyen 'een, ayée mú a'ij pua'a mé titeumuámua'aree. Camu a'atzu té'atzaahuaté'e tzáahuati'ira'a jime'e.

⁹ Camu ché'e á'ateeri mej miyen ríci a'iné ayée che'atá na'a tihuá'aruuren a'ij ti tihuá'uruu í seica í mej hua'apua. Naími'i mú ramua'aréeren ti caí ti'itíj vaire'e a'ij mej tí'ixaxa'a.

Pablo pu ra'antipúa'ajte í ti jín tira'íjcate'e a'íjna i Timoteo

¹⁰ Mí pajta mú'ee ramua'aree nain jime'e a'ij nej éeni'ici'e á'uche'ecan, í nej jín tí'imijhuaca. Mú'ee pej pajta ramua'aree nej tzáahuati'ira'a jín té'atzaahuaté'e, neajta té'eviicua'i temua'a naa í nej jín rajpuaíjtzi.

¹¹ Mú'ee pej ramua'aree temua'a naa mej a'ij pua'a náaru, nej jeíhua rajpuaíjtzi na'araa. Mú'ee pej ramua'aree ti'itíj ti a'ij náaru a'ujna já'ahua'a u Antioquía, ajta a'ujna u Iconio, ajta a'ujna u

Listra. Jéihua nu te'utáviicua'iriri'í í nej jín rajpuaíjtzica'a. Ajta nevástara'a pu nu'irájtuaa nain jime'e í nej rajpuaíjtzica'a.

12 Ayej xaa ne'u, ayén che'atá na'a tí'iruuren ja'atí ti na'a ti tí'itese'e ti ra'ará'astijre'en í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús. A'ij mú pua'a raruuren me'íjna í ja'ati.

13 Ajta a'íime í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi, majta a'íime í mej caí tzáahuati'ira'a jín miyen rici, maúche'e mú jaítze'e a'ij pua'a 'eene'e muá'aju'u í ru tzajta'a. Maúche'e mú jaítze'e huá'acuanamua muá'aju'u seica í teite. Majta jaítze'e mú te'uteúhua'itze'esin rujímua'a.

14 Mí pajta mú'ee, patá'aj pauj piyen té'atzaahuate'e a'ij pej tíraarí'ire, pe'íjna jetze ti ayén timuá'amitiejte'eca'a. Patá'aj piyen pauj té'atzaahuate'e a'iné mú'ee pe ramua'aree a'ij mej timuaamuá'ate.

15 Pajta, tíj na'a patí'ij pá'ari'ísta, mú'ee pe ramua'areereca'a a'ij ti té'eyu'usi'i a'íjna jetze í yu'uxari ti Dios ru jemi raaté'avaataca'a. A'ii pu a'ín pú'een í niuucari ti muaatá'asin pej rí'í mé teuúmua'aree ti ij Dios mua'irájtuaani a'íjna jime'e pej rá'antzaahua í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús.

16 Naíjmi'í tíj na'a ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti Dios ru jemi raaté'avaataca'a, a'úu pu é'eme'ecan í Dios jemi a'iné xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu rumuári'eri'ire'ara'an jín hua'utá'a mej mi miyen tira'uyú'uxa. Ajta tí'ivaire'e mej mi jín tihua'umua'aten í teite na'ari mej mi jín hua'utá'ixaate'en í mej jín ráamua'aree í mej jín auteájturaa í Dios jemi, mej mi rí'í huá'uruuren.

Ajta pu tí'ivaire'e mej mi tihuá'umua'aten a'ij ti tí'ixi'epi'in í Dios jemi, ajta a'ij ti caí tí'ixi'epi'in mej mi urarí'ene'e muá'ara'ani í ru tzajta'a.

¹⁷ Ajta ayén tiraatéva'iri a'íjna í ja'ati ti rá'astijre'e í Dios ti a'ín í yu'uxari jín huaújnajmire'en naími'i t'íj na'a ti ruxe'eve'e ti ij ayén huárini ti'it'íj ti a'ij tí'ixi'epi'in.

4

¹ Ayee nu 'een jín tí'imua'ijcate'e jemin í Dios, ajta jemin í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. A'iné Ciríistu'u pu raaxí'epi'intare'en a'ímej jemi í mej mauj yen huachéjme íiyen chaanaca japua, ajta a'ímej jemi í mej meri huácuui. A'í pu ajtahua'a huataseíjre'esin t'íj tiu'uta'aíjta nainjapua.

² Patá'aj mú'ee tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e. Pajta patá'aj hua'utáhuavii ca'anín jime'e mej mi ráanamua ti pua'a miyen tité'ujca'ane mej ráanamua na'ari mecaí ranamuajracu. Patá'aj rí'i huá'uruuren a'ímej í mej caí xí'epi'in metíteumuámua'aree. Patá'aj hua'utá'ijmii mej mi caí a'ij pua'a rijca. Patá'aj pajta hua'utá'an í ca'aníjra'a mej mi miyen huárini a'ij ti tiú'ujxe'eve'e.

Rí'i pepu'u pe'íjna jime'e pej pi te'utáviicua'i huá'a jemi í teite, pajta pe'íjna jime'e pej ti-huá'umua'aten temua'a naa.

³ Ayee pej huárini a'iné a'ájna pu teja'uré'enejsin a'ájna xicáara'an jetze mej jetzen caí ché'e te'evíicua'ira muá'aju'u mej ráanamua í ti i'i xí'epi'in a'ij pej ti'ihuá'amua'ateca. Mí majta a'íime, seica mú huatájeevi a'ímej mej ráanamua me'íjna jime'e a'ij mej rujímua'a mena'a tirájteu.

4 A'íi mú yá'uhua'axijsin í ti ayén ti'ayajna mej mi rá'antzaahuat'e'en í niuucari ti cha'a na'a pu'u ti'ixa.

5 Mí pajta mú'ee, patá'aj pajj nain jín rí'i mé teuúmu'aree. Patá'aj pajta te'utáviicua'i ti pua'a ti'itíj muaatamuári'eristen. Neajta nu niyen tí'imua'ijcate'e pej rí'i tejá'uche'ecane'en pej pi ti-hua'utá'ixaate'en í teite í niuucari jime'e ti jín Dios hua'irájtuaani. Patá'aj nain jín te'ará'asten í pej jín anti'amua'aree pe'íjna jime'e í pej jín tí'ivaire'e í Dios jemi.

6 Ayee pu'u tí'een a'iné ayée pu tiná'amitiejte'e tíj nena'a nej rajpuaíjtzica'a ti ayén tí'ivaire'e í Dios jemi cumu muaí'ivéjri í mej án yejxíre'esin japuan í mej jetzen tí'imuaí'ivajta. Pu'uri teja'uré'ene a'ájna xicáara'a nej jetzen huámi'ini.

7 Jéihua nu rá'uviicua'iri'i nej niyen huárini a'ij ti tiraavíjte'e í Dios jemi. Nu'uri ra'anticí'i í nej jín avé'enmua'areereca'a. Canu raatéxiehuataca'a sino nerá'astijre'eca'a í nevástara'a.

8 A'íj pu jín Dios raaté'avaataca'a ineetzi jemi ti'itíj ti tináaci'iti a'íjna jime'e nej urarí'ene'en í ne tzajta'a. Nevástara'a pu raaxí'epi'intare'en a'ij ti tiraavíjte'e; a'íi pu a'íjna naatátistejsin a'ájna xicáara'an ti jetzen ayén tí'iraxí'epi'intari'iran ineetzi jime'e. Ajta, capu neetzi na'a huatátistejsin, sino naíjmi'ica a'achú pua'améca í mej aráujca'anécan jín rajchú'eve'e ti a'ín ajtahua'a huatasejre'en huá'a jemi.

Pablo pu tí'irixaate'e a'ij ti ye'í huárini

9-10 Patá'aj huatá'aca'anen tíj na'a ti tí'iri'iri pej yetanén neetzi jemi, a'iné Demas pu mé núurie

a'íjna jime'e ti jaítze'e ra'aránajcheca'a í ti ayén tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua. Crescente pu a'uun á'ume a'ujna já'ahua'a ti huatacá'a u Galacia.

11 Ajta a'íjna í Lucas, a'íi pu'u yé huateájturaa neetzi jemi. Patá'aj raatá'inen pe'íjna í Marcos ti pua'a mé'e piya'useíj ti ajamuan yé tanén. Patá'aj ye'erávi'itin, a'iné a'íi pu netéva'iri í nej jín tí'ivaire'e í Dios jemi.

12 Neraata'íteca'a ne'íjna í Tíquico ti a'uun á'ume'en u Éfeso.

13 Patí'ij mú a'arájra'ani, patá'aj mú neja'arápijre'en í nej ra'íteváara ná'aye'i í nej ne'uun ye'uteájtua a'íjna jemi í Carpo, a'ujna Troas ti é'eche. Pajta, patá'aj mú tineja'arápijre'en í yu'uxari, ajta í seica í cuapé, neetzi ti tí'ine'aa.

14 Ajta a'íin í Alejandro ti tepúusti'i tí'ita'ahuaca, jeíhua pu a'ij pua'a náaru. Aru tavástara'a pu ayén raruuren a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jemi a'íjna jime'e a'ij ti náaru.

15 Pajta mú'ee, rí'i pepu'u pe'íjna jemi tí'ij a'íin caí muaatémua'itin, a'iné jeíhua pu rájcha'íire'eca'a a'ij tej tihua'utá'ixaate'eca'a í teite.

16 Netí'ij amuacaícan huatánne'a'aca'a, capu ja'atí neetzi jime'e huatéechaxi ti ne japua huániuuni. Naími'i mú mé núurie. Ché'e Dios caí puaíjtzí hua'atá'acare'en a'íjna jime'e a'ij mej huaríj.

17 Mí neajta inee, a'íj nu jetze ará'anca'ane í tavástara'a. A'íi pu naatá'a í rucal'aníjra'a nej ni nain jín tihua'utá'ixaate'en í teite, mej mi naími'i ráanamua a'íime í mej caí Israel jetze

ajtéme'ecan. Ajta a'í pu nu'irájtuaa nej ni caí ca'anacan huámi'ini.

¹⁸ Tavástar'a pu naatévaire'esin nain jime'e tí'ij caí a'ín ti a'ij pua'a 'een naatémuaitin ti'itíj jime'e. A'í pu nu'irájtuaasin ti ij ná'avi'itin u júte'e a'u ti a'ín tejé'ajta nej ni ne'uun a'utevéé ná'ara'ani. Tiché'e tiyen rí'í tiraatá'an tíj na'a ti yú aumé tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén té'ara'ani.

I ti jín ra'antipúa'ajte

¹⁹ Patá'aj naatateújtí'itze'en a'íjna í Prisca, ajta a'íjna í Aquila, ajta a'ímej í teitestemua'ame'en a'íjna í Onesíforo.

²⁰ Ajta a'ín í Erasto, a'úu pu a'uteájturaa a'ujna chajta'ara'a jetze u Corinto. Neajta Trófimo nu a'uun a'uteájtuaa tí'icui'ican a'ujna chajta'ara'a jetze u Mileto.

²¹ Patá'aj huatá'aca'anen pej yetanén amua-caícan ajta caí xi a'ájna pítejá'arici ti huáseevili á'ayeli. A'í mú yé muatateújte'esin a'íjna í Eubulo, ajta a'íjna í Pudente, ajta a'íjna í Lino, ajta a'íjna í Claudia, majta naími'i í ta'ihuaamua'a í mej té'atzaahuat'e.

²² Ché'e a'ín tavástar'a huateáaturan mú'eeetzi jemi. Ché'e a'ín rí'í timuaatá'an. Yee pu'u. Pu'uri antipúa'areca'a.

**I niuucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús ti
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa